

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Przedniczek

Praca dotyczy poznawczych i temperamentalnych uwarunkowań podatności na złudzenia wzrokowe: metryczne (Ebbinghausa, Müllera-Lyera i Ponzo) i orientacyjne (Poggendorffa i Zöllnera). O ile poznawcze predyktory złudzeń wzrokowych są opisane w literaturze, to temperamentalne uwarunkowania iluzji dotychczas nie były badane, zatem prezentowana dysertacja zawiera aspekt nowości. Wśród poznawczych predyktorów w badaniach własnych analizowano: style poznawcze zależny/niezależny od pola (FDI w ujęciu H. Witkina) i globalny/lokalny styl przetwarzania (w ujęciu D. Navona), kontrolę poznawczą obejmującą głównie hamowanie reakcji i odświeżanie informacji w pamięci roboczej oraz sieci uwagi (w ujęciu M. Posnera): pobudzeniową, orientacyjną i wykonawczą. Temperamentalnych uwarunkowań złudzeń wzrokowych natomiast poszukiwano w ramach Regulacyjnej Teorii Temperamentu J. Strelaua. Wyniki pokazały, że styl poznawczy zależny od pola jest związany z uleganiem złudzeniom Ebbinghausa, Müllera-Lyera i Ponzo (metryczne), a globalny styl spostrzegania z podatnością na iluzję Zöllnera (orientacyjna). Dwa złudzenia metryczne są powiązane z określonymi czasowymi cechami temperamentu: wskaźnik ulegania iluzji Ebbinghausa jest skorelowany ujemnie z perseweratywnością, a złudzenia Ponzo dodatnio ze żywawością. Badania wykazały również istnienie zależności moderacyjnych, w których relacja między stylem poznawczym FDI oraz sprawnością kontroli poznawczej i sieci uwagowych a uleganiem złudzeniom wzrokowym jest moderowana przez cechy temperamentu.